

13 FEB 2007

JUSTISDEPARTEMENTET	
14 FEB 2007	
SAKSNR.:	200607106
AVD/KONT/BEH:	POA/M/INO
DOK.NR.	26
ARKIVKODE:	711

Det kgl. Justis- og politidepartement
Polaravdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Vår saksbehandler:
Hanne Margrethe Ingebrigtsen

Vår dato:
18.01.2007
Deres dato:

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
2006/00934- a.008
Deres ref:

Forslag til ny forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen - høring

Det vises til Justisdepartementets brev 18. oktober 2006 med oversendelse av høringsnotat og utkast til ny forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen. Det er bedt om uttalelse til forslaget innen 18. januar i år.

Forslaget til ny forskrift er ifølge Justisdepartementet begrunnet i ønsket om å få bestemmelsene om valg til Longyearbyen lokalstyre mest mulig i samsvar med valgreglene for fastlandet. Den viktigste materielle endringen er forslaget om endret valgtidspunkt. Mens det etter dagens regelverk holdes lokalstyrevalg i oktober, foreslås det nå i utkastet til § 7-1 at datoen for valg til Longyearbyen lokalstyre skal være den samme som for kommunevalget på fastlandet.

Det fremholdes videre at det er prinsipielt uheldig at valget i Longyearbyen foregår etter at valgresultatet på fastlandet er kjent, og at felles valgdag med fastlandet kanskje kan bidra til høyere valgdeltakelse. Etter Justisdepartementets oppfatning er det også uheldig at valget skjer etter at statsbudsjettet er lagt fram, idet dette erfaringsmessig tar mye oppmerksomhet fra de lokale sakene.

Sysselmannen har merket seg at det er et ønske om mest mulig samsvar mellom reglene for valg til Longyearbyen lokalstyre som for valget til kommunestyre på fastlandet. Det fremføres også som et viktig demokratisk prinsipp at valget finner sted samtidig på Svalbard som på fastlandet.

Hensynet til demokratiske prinsipper skal vektlegges særskilt. Vi er likevel i tvil om hvor stor overføringsverdi en jevnføring mellom valget til kommunestyre på fastlandet og til Longyearbyen lokalstyre i realiteten har når det gjelder selve tidspunktet for valget. Det er vårt inntrykk at fokuset ved valget til lokalstyret er på saker som er svært spesifikke for Longyearbyen og dens befolkning. Eventuell påvirkningskraft fra valgresultatet på fastlandet vil således etter vår vurdering være liten, og svekkes dessuten av den avstanden i tid som i dag ligger i systemet.

Vi er dessuten i tvil om en fremskyndelse av valgdatoen vil bidra til større valgdeltakelse. Som nevnt vil – og bør - fokus være på lokale saker, slik at den generelle oppmerksomheten rundt valgkampen på fastlandet i seg selv neppe kan være avgjørende. Den samtidigheten som det legges opp til i forslaget, vil også i praksis være mer av teoretisk karakter, idet det uansett må avgis forhåndsstemme til kommunestyrevalget for dem som oppholder seg i Longyearbyen. Den praktiske samtidigheten – ved å kunne avlegge stemme i samme lokale – vil således ikke kunne oppnås.

Videre mener vi at det fortsatt er grunn til å legge vekt på det faktum at lokalsamfunnet i Longyearbyen også i dag kjennetegnes av at befolkningen i stor grad er fraværende i sommersesongen, og at lokalsamfunnsfunksjonene først gjenopptas i slutten av august/begynnelsen av september. Det er derfor grunn til å anta at det kan være vanskelig å få engasjert lokalbefolkningen i lokale saker i den korte tiden som står til rådighet før valgdatoen i september. Dette kan tale for at valgdeltakelsen faktisk blir lavere, snarere enn høyere, ved den endringen som nå foreslås.

Vi har også merket oss forslaget om en skjæringsdato (20. august) for når de stemmeberettigede må være innført i befolkningsregisteret som bosatt i Longyearbyen. Dette vil ha som konsekvens at en del nyankomne til Longyearbyen ikke rekker å stemme ved valget samme høst. Departementet har likevel valgt å ikke legge vekt på dette, og viser til at disse knapt har rukket å sette seg inn noen av de lokale sakene som vel bør danne grunnlaget for stemmegivningen.

Vi ser behovet for en skjæringsdato, og har dessuten ikke oversikt over hvor mange personer det vil være tale om. I lys av at Longyearby-samfunnet kjennetegnes av stor utskifting (ca 20 prosent årlig ifølge høringsnotatet), er det likevel prinsipielt sett, ut fra demokratibetraktninger, viktig å legge til rette for at også nyankomne gis mulighet til å stemme på det lokalstyret som skal forme politikken i lokalsamfunnet i den perioden de skal bo der. Da er det nettopp nødvendig at valget finner sted noe senere på høsten, slik at det er anledning til å bli kjent med de lokale sakene i den valgkamp som må forutsettes å finne sted.

Når det gjelder anledningen til forhåndsstemmegivning til lokalstyrevalget på fastlandet, kan denne ifølge forslaget kun skje i form av brevstemmer. Vi er i den forbindelse i tvil om antallet ”i underkant av hundre” som i dette tilfelle i praksis ikke vil forhåndsstemme kan betegnes som ”svært få” stemmer i forhold til antall stemmeberettigede, som fremholdt av departementet.

Alt i alt er det derfor etter vår mening mye som taler for å beholde dagens valgtidspunkt. Sysselmannen mener imidlertid at det er riktig å legge stor vekt på det representantene for lokalbefolkningen selv mener i denne saken. Etter det vi kan registrere i dag, er de partiene som er representert i Longyearbyen lokalstyre ikke samstemt i dette spørsmålet, men det synes å være flertall for å følge det forslag som nå er til høring.

Vi har i lys av dette ingen ytterligere kommentarer i saken.

Med hilsen

Per Seifland
sysselmann

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Per Seifland', written over the printed name.

Hanne Margrethe Ingebrigtsen
juridisk rådgiver

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hanne Margrethe Ingebrigtsen', written over the printed name.